

Rożnów - Zapora

Elektrownia Rożnów

Inicjatorem budowy zapory, autorem pierwszego projektu oraz stałym konsultantem w czasie studiów projektowych i budowy zapory był profesor Karol Pomianowski. Realizacja jego projektu, opracowanego w latach 1920–1930, była ze względu na panujący kryzys gospodarczy odkładana do lipca 1934 r. Powódź, jaka miała miejsce 18 lipca 1934 roku na Dunajcu, przyspieszyła podjęcie decyzji o rozpoczęciu budowy zbiornika retencyjnego. Ostateczny projekt zapory na podstawie pracy prof. Pomianowskiego przygotowało Biuro Dróg Wodnych Ministerstwa Komunikacji. Realizację inwestycji powierzono początkowo inż. Ziemowitowi Śliwińskiemu. Prace budowlane zaczęto w czerwcu 1935 r., a ukończono w 1941 r. Zapora stała w poprzek „pętli rożnowskiej”, w dolinie, w której meandrowała rzeka. Napełnianie zbiornika rozpoczęto w drugiej połowie 1941 r. Całkowite wypełnienie nastąpiło w 1943 r. po wiosennych i letnich wezbraniach.

Miejsce budowy wybrano w najwęższym miejscu pogórskiego przełomu Dunajca we wsi Rożnów.

Zapora ma 550 m długości, jej szerokość w koronie wynosi 9 m, a wysokość 32,5 m. Stały przepływ wody wykorzystano do uruchomienia cztero-turbinowej elektrowni wodnej, wbudowanej w środek zapory. Betonowy mur o szerokości ok. 40 m stoi na fundamencie wpuszczonym 17 m w podłoże. We wschodniej części zapory znajdują się przepławki (system stopniowych basenów) dla ryb wędrujących w górę rzeki na doroczne tarło. W zachodniej części znajduje się siedem przelewów (w górnej części) i pięć upustów (w dolnej części) dla wysokiej wody.

W wyniku spiętrzenia wody przez zaporę powstało Jezioro Rożnowskie. Przed II wojną światową elektrownia była elementem Centralnego Okręgu Przemysłowego. Uruchomienie elektrowni spowodowało powstanie nadwyżek mocy, znacznie przekraczających lokalne zapotrzebowanie.

Obecnie elektrownia Rożnów jest jedną z sześciu elektrowni wchodzących w skład Zespołu Elektrowni Wodnych Rożnów. Pozostałe to Elektrownia Czchów, Elektrownia Przewóz, Elektrownia Dąbie, Elektrownia Olcza, Elektrownia Kuźnice.

Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Elektrownia_Ro%C5%BCn%C3%B3w

Fragmenty filmu promocyjnego z przełomu XX i XXI wieku.